ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА МЕДСЕСТРИНСТВА І ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
Спеціальність 229 «Громадське здоров'я» І9 «Громадське здоров'я»

Навчальна дисципліна
Історія України в глобальному вимірі

Хронологічний довідник

• І млн. р. до н.е. – поява людини на терені України. • І млн. р. до н.е. – 3 тис.р. до н.е. – кам`яний вік (палеоліт). • 40 тис.р. до н.е. – поява сучасної людини (homo sapiens), перші форми світогляду, матріархат. • ІІІ-ІІ тис. до н.е. – трипільська культура. • ІІ-І тис. до н.е. – бронзовий вік. Перший великий суспільний поділ праці – відокремлення скотарства від землеробства. Заміна матріархату патріархатом. Поширення воєн, поява приватної власності. • І тис. до н.е. – залізний вік. Другий великий суспільний поділ праці – відокремлення ремесла від землеробства. Початок етногенезу слов`ян. • Х-VII ст. до н.е. – кіммерійці на території України. • VII-IIIст. до н.е. – скіфи на території України. • VII-І ст. до н.е. – грецькі міста-держави у Північному Причорномор`ї. • І ст. н.е. – перша згадка про слав`ян-венедів. • V ст. – виникнення Києва. • VI-VII ст. – розселення слов`янських племен антів між Дністром і Доном. • VIII ст. – перші згадки про Русь. • 860 р. – похід київського князя Аскольда на Візантію. • Кінець ІХ ст. – просвітницька діяльність Кирила та Мефодія. Створення слов`янської азбуки, поява писемності у східних слов`ян. • 882 р. – об`єднання східнослов`янських земель князем Олегом в державу –Русь-Україну. • 907-911 рр. – походи київського князя Олега на Візантію, перші писемні договори Русі-України. • 912-945 рр. – князювання у Києві Ігоря. • 945-964 рр. – князювання у Києві Ольги. • 964-972 рр. – князювання у Києві Святослава. • 978-1015 рр. – князювання у Києві Володимира Великого. Розквіт Русі-України. • 988 р. – хрещення Русі. • 1019-1054 рр. – князювання Ярослава Мудрого у Києві. • 1113-1125 рр. – князювання у Києві Володимира Мономаха. • 1187 р. – перше писемне використання терміна "Україна". • 1199 р. – утворення Галицько-Волинського князівства. 419 • 1238 р. – розгром Данилом Галицьким німецьких рицарів під Дорогочином. • 1240 р. – захоплення Києва татаро-монголами. • 1253 р. – прийняття Данилом Галицьким королівського титулу. • 1362 р. – захоплення Києва і Київщини литовським князем Ольгердом. Кінець княжої доби і початок Литовсько-Польської. • 1363 р. – розгром литовсько-українськими військами Ольгерда татарських військ на р.Синя Вода. • 1387 р. – захоплення Галичини Польщею. • 1385 р. – акт про Кревську унію між Литвою і Польщею. • 1489 р. – перша писемна згадка про українських козаків. • 1529, 1566, 1588 – Литовські статути. • 1551р. – створення на о.Хортиця Запорізької Січі. • 1569 р. – Люблінська унія. Утворення Речі Посполитої. • 1572 р. – створення першого загону козацького реєстрового війська. • 1573 р. – заснування І.Федоровим першої друкарні на Україні у Львові. • 1591-1593 рр. – козацько-селянське повстання під проводом К.Косинського. • 1594-1596 рр. – козацько-селянське повстання під проводом С.Наливайка. • 1596 р. – Брестська церковна унія. • 1615-1622 рр. – гетьманування П.Конашевича-Сагайдачного. • 1625 р. – селянсько-козацьке повстання під проводом М.Жмайла. • 1630 р. – повстання під проводом Тараса Федоровича Трясила. • 1632 р. – заснування Києво-Могилянської колегії. • 1635 р. – повстання під проводом І.Сулими. • 1637 р. – повстання під проводом Павлюка (Павла Бута). • 1638 р. – повстання під проводом Я.Острянина і Д.Гуні. • 1638 р. – прийняття польським сеймом "Ординації Війська Запорізького реєстрового". • 1648-1663 рр. – Визвольна війна українського народу. • 1595, 27 грудня – 1657, 27 липня – життя і діяльність Б.Хмельницького. • 1648 р. – перемога війська Б.Хмельницького під Жовтим Водами, Корсунем, Пилявцями. • 1649 р. – підписання Зборівського мирного договору

між Україною і Польщею. • 1650 р. – перший Молдавський похід козацьких військ. • 1651 р. – поразка козацьких військ під Берестечком. • 1651 р. – підписання Білоцерківського мирного договору. • 1652 р. – перемога військ Б.Хмельницького під Батогом. • 1653 р. – другий Молдавський похід козацьких військ. • 1654 р., 8 січня – рішення Переяславської ради про входження України "під руку" московського царя. • 1654 р., 21 березня – підписання в Москві "березневих статей" і жалуваних грамот, які визначили характер відносин між Україною і Москвою. • 1656 р. – підписання московським урядом Віленського перемир`я з Польщею. • 1656 р. – похід на Польщу експедиційного корпусу А.Ждановича разом із семиградськими і шведськими військами. • 1657-1659 рр. – гетьманування І.Виговського. • 1658 р. – підписання Гадяцького договору між Україною і Польщею. • 1659 р. – розгром українсько-татарською армією московських військ під Конотопом. • 1659-1662 рр. – гетьманування Юрія Хмельницького. • 1663-1665 рр. – гетьманування на Правобережжі П.Тетері. • 1663-1668 рр. – гетьманування на Лівобережжі І.Брюховецького. • 1663 р. – розділ України на Лівобережну і Правобережну. • 1667 р. – Андрусівське перемир`я між Москвою і Польщею. • 1663-1687 рр. – Руїна. • 1665-1676 рр. – гетьманування П.Дорошенка на Правобережній Україні. • 1668-1672 рр. – гетьманування Д.Многогрішного на Лівобережній Україні. • 1672-1687 рр. – гетьманування І.Самойловича на Лівобережній Україні. • 1672 р. – Бучацький мирний договір між Туреччиною і Польщею, новий поділ Правобережної України. • 1677-1681 рр. – нове гетьманування Ю.Хмельницького на Правобережній Україні. • 1681 р. – Бахчисарайський мирний договір між Туреччиною і Москвою. • 1686 р. – "вічний мир" між Москвою і Польщею. • 1687-1709 рр. – гетьманування І.Мазепи. • 1702-1704 рр. – визвольний рух на Правобережній Україні під керівництвом С.Палія. • 1708 р. – перехід І.Мазепи на бік Швеції. • 1709 р., 27 червня – перемога московських військ над шведськими під Полтавою. • 1708-1722 рр. – гетьманування І.Скоропадського. • 1710 р. – написання Конституції П.Орликом. • 1722 р. – створення Малоросійської колегії. • 1722-1724 рр. – правління наказного гетьмана П.Полуботка. • 1727-1734 рр. – гетьманування Д.Апостола. • 1734 р. – гайдамацьке повстання під проводом Верлана. • 1730-1740 рр. – укладення кодексу "Права, за якими судиться малоросійський народ". • 1738-1745 рр. – рух опришків під проводом О.Довбуша. • 1750-1764 рр. – правління останнього гетьмана України К.Розумовського. • 1764 р. – ліквідація гетьманства і утворення Другої Малоросійської колегії (до 1786 р.). • 1768 р. – Коліївщина. • 1772 р. – Перший поділ Польщі. Приєднання Галичини до Австрії. 421 • 1775 р. – ліквідація Запорізької Січі. • 1781 р. – ліквідація полкового адміністративного устрою на Лівобережній Україні і введення намісництва. • 1783 р. – закріпачення селян на Лівобережній Україні. • 1783 р. – входження Криму до складу Росії. • 1785 р. – надання дворянських привілеїв українській старшині. • 1791 р. – Ясський договір між Росією і Туреччиною. Входження Південної України до складу Росії. • 1793 р. – другий поділ Польщі. Входження Правобережної України до складу Росії. • 1795 р. – третій поділ Польщі. Входження Західної Волині до складу Росії. • 1722-1794 рр. – життя і діяльність Г.С.Сковороди. • 1805 р. – заснування Харківського університету. • 1813-1835 рр. – антифеодальний рух на Поділлі під керівництвом І.Кармалюка. • 1814-1861 рр. – життя і діяльність Т.Г.Шевченка. • 1822 р. – створення Південного товариства декабристів. • 1823 р. – створення "Товариства об`єднанних слов`ян". • 1825, 29 грудня – 1826, 3 січня – повстання Чернігівського полку під керівництвом декабристів. • 1833 р. – виникнення "Руської трійці". • 1834 р. – заснування Київського університету. • 1846-1847 рр. – діяльність Кирило-Мефодіївського товариства. • 1848 р. – виникнення у Львові першої української політичної організації "Головна руська рада". • 1848 р. – відміна кріпосного права в Східній Галичині. • 1848 р., 1-2 листопада – збройне повстання у Львові. • 1861 р., 19 лютого – відміна кріпосного права в Російській імперії. • 1862 р. – поліцейська реформа в Російській імперії. • 1864 р. – початок земської і судової реформ. • 1870 р. – початок міської реформи. • 1874 р. – початок військової реформи. • 1900 р. – утворення в Харкові Революційної української партії. • 1905-1907 рр. – буржуазно-демократична революція в Росії. • 1905 р., січень, 9 – "Кривава неділя", початок першої російської революції. • 1905 р., жовтень – загальноросійський політичний страйк. • 1905 р., грудень – збройне повстання в Донбасі та інших містах. • 1906-1911 рр. – столипінська аграрна реформа. • 1907 р., червень, 3 – розгон II Державної думи. Третьочервневий державний переворот. Закінчення першої російської революції. • 1908 р. – створення Товариства українських поступовців. • 1914 р., серпень, 1 – оголошення Німеччиною війни

Росії. Початок першої світової війни. 422 • 1916 р., червень, 4 – серпень, 1 – наступ російських військ на ПівденноЗахідному фронті (Брусилівський прорив). • 1917 р., лютий – повалення царизму в Росії. • 1917 р., 7 березня – утворення Центральної Ради. • 1917 р., 10 червня – І універсал Центральної Ради. • 1917 р., 3 липня – ІІ універсал Центральної Ради. • 1917 р., 25-26 жовтня – Жовтнева революція в Петрограді. • 1917 р., 7 листопада – ІІІ універсал Центральної Ради. Проголошення УНР. • 1917 р., 11-12 грудня – І Всеукраїнський з`їзд Рад, проголошення України Радянською республікою. • 1918 р., 9 січня – IV універсал Центральної Ради, проголошення України самостійною державою. • 1918 р., 9 лютого – підписання Центральною Радою Брестського мирного договору з Четверним союзом. • 1918 р., березень, 3 – підписання в Брест-Литовську мирного догвору між Радянською Росією та країнами австро-німецького військового блоку. • 1918 р., 29 квітня – проголошення Української держави гетьмана Скоропадського. • 1918 р., 13 листопада – проголошення ЗУНР. • 1918 р., 14 листопада – створення Директорії. • 1918 р., 14 грудня – втеча гетьмана Скоропадського, перехід влади до Директорії. • 1919 р., 22 січня – проголошення Акта Злуки (соборності України) між УНР і ЗУНР. • 1919 р., березень – прийняття першої Конституції Радянської України. • 1919 р., травень-грудень – захоплення України Денікіним. • 1920 р., квітень – підписання Петлюрою Варшавського пакту з Польщею. • 1920 р., квітень-жовтень – радянсько-польська війна. • 1920 р., 17 листопада – завершення розгрому білогвардійських військ Врангеля в Криму. • 1921 р., березень – перехід до нової економічної політики. • 1922 р., 30 грудня – проголошення утворення СРСР. • 1923 р. – початок політики коренізації. • 1928-1932 рр. – перший п`ятирічний план розвитку народного господарства СРСР. • 1929 р. – перехід до політики колективізації. • 1933 р. – голодомор на Україні. • 1936 р., грудень, 5 – прийняття нової Конституції СРСР. • 1939 р., 23 серпня – пакт Ріббентропа-Молотова. • 1939 р., 1 вересня – початок другої світової війни. • 1939 р., 17 вересня – вступ Червоної Армії на територію Західної України та Західної Білорусії. 423 • 1939 р., 13-15 листопада – прийняття Верховною Радою УРСР Закону про входження Західної України до складу УРСР. • 1940 р., червень – входження Буковини до складу УРСР. • 1941 р., 22 червня – початок Великої Вітчизняної війни. • 1942 р., 30 травня – утворення Українського штабу партизанського руху. • 1942 р., 14 жовтня – утворення УПА. • 1943 р., 23 серпня – звільнення Харкова від німецько-фашистських військ. • 1943 р., 6 листопада – звільнення Києва. • 1944 р., 28 жовтня – звільнення Закарпаття, завершення звільнення України. • 1945 р., квітень-червень – утворення ООН. Україна – фундатор ООН. • 1945 р., травень, 8 – підписання акту про беззастережну капітуляцію Німеччини. • 1953 р., березень, 5 – смерть Й.Сталіна. • 1953 р., вересень – М.Хрущов стає першим секретарем ЦК КПРС. • 1954 р., 19 лютого – Указ Президії Верховної Ради СРСР про передачу Кримської області у склад України. • 1956 р., лютий – ХХ з`їзд КПРС. Доповідь М.С.Хрущова про культ особи Сталіна. • 1957 р. – реформа управління, створення раднаргоспів. • 1961 р., 12 квітня – запуск першого космічного корабля з людиною на борту. • 1964 р., жовтень – першим секретарем ЦК КПРС стає Л.Брежнєв. • 1965 р. – спроби реформ в промисловості і сільському господарстві. • 1978 р., квітень – прийняття нової Конституції УРСР. • 1982 р., листопад – смерть Л.Брежнєва. Прихід до влади Ю.Андропова. • 1985 р., квітень – обрання генеральним секретарем ЦК КПРС М.Горбачова. • 1985 р., квітень – проголошення політики “перебудови”. • 1986 р., 26 квітня – аварія на Чорнобильській АЕС. • 1987 р. – спроби реформ в економіці. Поява “гласності”. • 1989 р. – створення Народного Руху України. • 1989 р. – прийняття Закону “Про мови в Українській РСР”. • 1990 р., березень – перші порівняно вільні вибори до Верховної Ради України. • 1990 р. – утворення нових політичних партій в Україні. • 1990 р., 16 липня – прийняття Верховною Радою Декларації про державний суверенітет України. • 1991 р., 19-21 серпня – спроба державного перевороту в СРСР. • 1991 р., 24 серпня – прийняття Верховного Радою Акта про незалежність України. • 1991 р., 1 грудня – проведення Всеукраїнського референдуму і виборів Президента України. • 1991 р., 8 грудня – проголошення утворення Співдружності незалежних Держав (СНД). 424 • 1992 р., січень – введення на Україні тимчасової валюти - купонокарбованців. • 1992 р., 15 січня – Президія Верховної Ради України затверджує мелодію Державного гімну. • 1992 р., 28 січня – Верховна Рада затвердила новий Державний прапор держави. • 1992 р., 20 лютого – Президія Верховної Ради затвердила малий герб держави. • 1994 р., березень-червень – вибори в Верховну Раду України (перші за часів незалежності). • 1994 р., червень-липень – другі вибори Президента України. Обрання Президентом України Леоніда Кучми. • 1995 р., 9

листопада – прийняття України до Ради Європи. • 1996 р., 28 червня – прийняття Конституції України. • 1998 р., 29 березня – вибори до Верховної Ради України та місцеві ради. • 1999 р., 31 жовтня – 14 листопада – вибори Президента України. Перебрання Л.Кучми. • 2004 р., жовтень 31, листопад 21, грудень 26 – вибори Президента України. Обрання Президентом України Віктора Ющенка. • 2010-2014рр. Президенство В.Януковича. 2013, 21 листопада -2014, 22 лютого - Революція Гідності. • 2014 р., 20 лютого – 21 березня –Анексія Криму рф • 2014, 14 квітня –початок АТО • 2014, 25 травня позачергові вибори Президента України Обрання Президентом України Петра Порошенка. • 2014, 26 жовтня позачергові вибори до Верховної Ради України. • 2019, вибори Президента України Обрання Президентом України Володимира Зеленського • 2022, 24 лютого широкомасштабне вторгнення рф на територію України.